

Pochodzenie imion i nazwisk mieszkańców parafii Choczni

O historii nazwiska w języku polskim

Polski system antroponimiczny w zakresie nazw ludzi ewoluował w czasie od określania jednoimiennego do uformowanego ostatecznie typu: imię, nazwisko. Pojawienie się po imieniu drugiego członu było uwarunkowane czynnikami społeczno-ekonomicznymi: zwiększaniem się gęstości zaludnienia, rozwojem przemysłu, handlu, powstaniem miast.

W Polsce długo panował pogląd, że nazwisko pojawiło się najpierw u szlachty na przełomie XV i XVI wieku, u chłopów w XVIII wieku.¹ Nowsze badania przesunęły czas powstania nazwiska na przełom XIII -XIV wieku. Najstarsza księga miejska Krakowa zawiera przykłady pochodzące z 1392 roku: Mikołaj Studziennik, Paweł Rzepka, Jan Opolski, Jakub Drozdek.² Współczesne znaczenie terminu nazwisko zostało dokładnie zdefiniowane przez J. Bubaka w książce „Proces kształtowania się polskiego nazwiska mieszczańskiego i chłopskiego”. Autor rozpatruje nazwisko w aspekcie słownikowym, jako termin językoznawczy oraz prawniczy. Uwzględnienie wszystkich tych cech pozwoliło określić, że „nazwisko jest to termin, nazwa własna osobowa, formacja onomastyczna, chronologicznie późniejsza od imienia i stojąca po nim na drugim miejscu (drugie ponowione imię powstałe w celu dokładniejszej identyfikacji osoby), oznaczenie rodzinne (wspólne rodzinie), posiadające określoną wartość w obrocie prawnym: jest dziedziczne (żona otrzymuje po mężu, dzieci po ojcu), obowiązkowe i powszechne (nosi je każdy z nas), ustabilizowane i niezmiennie (tylko na drodze urzędowej może być zmienione); jest wreszcie podstawowym elementem służącym do identyfikacji osoby.”³ Termin nazwisko w dzisiejszym rozumieniu jest tworem niedawnym. Od najdawniejszych czasów, niemal do dzień dzisiejszy nazwisko określane było wieloma synonimami, np. imię, miano, nazwa, nazwanie, przezwischce, przezywanie, przydomek, tytuł, zwischce.⁴

Sam wyraz nazwisko poświadczony jest w języku polskim od XVI wieku. Jako określenie drugiego po imieniu członu nazwy osobowej użyty zostaje w siedemnastowiecznym rękopisie Waleriana Nekandy Trepki, tzw. „Libert Chamorum”.⁵ sW słowniku S. B. Lindego z początku XIX wieku nazwisko określane jest jako „iakiękolwiek rzeczy przezwisko, imię.”⁶ Słownik wileński M. Olgelbranda z 1883 roku definiuje nazwisko jako „imię własne, wspólne całej rodzinie.”⁷ Przytacza też słowa Naruszewicza o nazwisku osobistym: „Starożytni Polacy (...) pisali się i nazywali się różnie, najprzód od herbów (...), powtóre od wiosek (...) po trzecie od imion ojcowskich.”⁸ Dopiero początek XX wieku przynosi precyzyjną definicję nazwiska. W tzw. słowniku warszawskim jest ono określane jako „imię własne, wspólne całej rodzinie, które dzieci biorą po ojcu a żona po mężu.”⁹ Podobne znaczenie tego terminu dają Słownik Języka Polskiego W. Doroszewskiego, ale umieszcza

w definicji kontrowersyjne określenie „nazwa rodowa”.¹⁰ Powtarza się ono także w Encyklopedii językoznawstwa ogólnego z 1993 roku. Historycznie rzecz biorąc, poprzednikiem nazwiska jest przezwisko, poświadczone w polszczyźnie już od XV wieku. Słownik staropolski pisze o nim jako „nazwie dodatkowej dodanej do właściwego imienia.”¹¹ Jednak od XVII wieku wyraz przezwisko nabiera również zabarwienia ujemnego. Słownik G. Knapskiego jako jedno ze znaczeń tego terminu podaje, iż jest to „nazwa obelżywa, wyzwisko.”¹² Określenia te upowszechniają się i na początku XX wieku przezwisko jako nazwa nacechowana przegrywa (mimo pojawienia się wiek wcześniej) w rywalizacji z nazwiskiem, które staje się obowiązującym terminem w języku polskim i długo nie był definiowanym. Autorzy prac formułowali tylko ogólne określenia, np. J. St. Bystron napisał, że nazwiska nie tworzą (...) specjalnej kategorii gramatycznej; nie ma wyrazów, które by same przez się były nazwiskiem.¹³ Charakteryzując nazwy osobowe jedynie Rospond daje pełniejszą definicję nazwiska jako drugiego, ponowionego imienia własnego, wspólnego rodzinie.¹⁴ Z punktu widzenia prawa nazwisko jako element identyfikacyjny jest wynikiem praktyki wewnątrz mniejszej lub większej grupy społecznej stosowanej stale i powszechnie.¹⁵ W dawnej Polsce nie było prawa dotyczącego obowiązku posiadania nazwiska. Wymóg ten prowadziły przepisy władz zaborczych z lat 1787 i 1821 jako wynik akcji nadawania wszystkim mieszkańcom nazwisk i wprowadzanie rejestrów. Dalszy rozwój norm prawnych polegał na doskonaleniu obowiązujących przepisów.¹⁶ We współczesnym polskim prawodawstwie brak definicji nazwiska choć wiadomo, że cechuje go dziedziczność, obowiązkowość, powszechność i niezmienność. Nazwisko ma w życiu społecznym szczególny charakter związany z jego rolą w obrocie prawnym. Funkcjonowanie nowoczesnego społeczeństwa i jego instytucji nie jest możliwe bez tego podstawowego elementu identyfikacyjnego.¹⁷ Zgromadzone w niniejszej pracy nazwiska zostały wypisane z ksiąg metrykalnych. Najstarsze zapisy pochodzą z 1654 roku. Poszczególne nazwiska podaje słownik.

Słownik nazwisk mieszkańców parafii Chocznia

Zredagowany został według następujących zasad:

1. Nazwiska podane są w układzie alfabetycznym w mianowniku liczby pojedynczej rodzaju męskiego.
2. Poszczególne określenia osób, gdy są wielowyrazowe, zostały rozbite na pojedyncze jednostki hasła. Oznacza to np., że określenie typu Wieyski vulgo Saydak jest objaśnione pod hasłami WIEYSKI i SAYDAK.
3. Po każdym nazwisku podana jest data pierwszego do czasów późniejszych, ostatni rok występowania w badanych źródłach, np. CHMIEL, 1763; 1900.
4. Zaznaczony jest rok wystąpienia po raz pierwszy nazwiska w miejscowości Kaczyna (K), np. CHWOSTY: Chwosty, 1657;1813, K.
5. Na końcu hasła, w nawiasie okrągłym podana jest etymologia nazwiska
  - a) objaśnienie pierwotnego znaczenia danej nazwy lub jej pochodzenia przez podanie do apelatywu, nazwy zawodu, nazwy osobowej, nazwy miejscowej, a w przypadku nazw obcego pochodzenia do obcojęzycznych form, z którymi objaśnione nazwy są genetycznie związane,
  - b) jeżeli apelatyw jest powszechnie znany nie jest podane jego znaczenie,

- c) gdy nazwisko jest derywatem od apelatywu, nie ma przy nim objaśnienia tylko odesłanie do hasła podstawowego, z którym dana forma pozostaje w bezpośrednim związku, np. KRAWCZYK: POR. KRAWIEC,
- d) w przypadku, gdy nie udało mi się ustalić pochodzenia nazwiska, zaznaczam: podstawa niejasna,
- e) gdy etymologia nazwiska jest dwuznaczna podane jest podwójne określenie.
6. Jeżeli w danym hasle występują odmianki fonetyczne, to umieszczone są obok daty występowania danego nazwiska.
7. Hasła umieszczone w nawiasie kwadratowym i opatrzone kwantyfikatorem (f) są rekonstruowane z form żeńskich wtedy, gdy brak poświadczeń formy męskiej danej nazwy osobowej.
8. Formy łacińskie mają w tytule hasła kwantyfikator (łac.).
9. Jeżeli nazwisko pochodzi od nazwy miejscowej podaję za Wykazem Urzędowych Nazw Miejscowości w Polsce (WUN), nazwę miejscowości i jej lokalizację.

SPIS NAZWISK

A

- ADAMCZYK: Adamczyk, 1784; Woźniak vulgo Adamczyk, 1759; (por. im. Adam, BS)
- ADAMIK: Adamik, 1785; (por.im.Adam,BS)
- ADVOCATUS (łac): Czap Advocatus, 1730; (por. łac. advocatus, tu w znaczeniu "wójt",BS)
- AKSAK: Aksak, 1918; (podstawa niejasna)
- ALAN: Alan, 1681; (por. im. Alan,BI)
- AMEL: Amel, 1664; (podstawa niejasna)
- AMBROŻ: Ambroź, 1768; (por. im. Ambroży)
- ANTOLCZYK: Antolczyk, 1804; (por. im. Antoni, por. też ap. antań, antańek, BN)
- ARMATA: Armata, 1767; Harmata, 1763; (por.ap.armata)
- ATLAS: Atlas, 1738; (por. im. Atlas "grecki tytan podtrzymujący na barkach świat",ORG)

B

- BACA: Baca, 1719; (por. ap. baca "stary pasterz dozorujący nad juhasami pasącymi owce w Tatrach"BS)
- BAC(Z)AK: Baczak, 1659; 1819,K; por. BACA
- BAKLARZ: Baklarz, 1803; (podstawa niejasna, może por. ap.(?) bakalarz)
- BALAS: Balas, 1926; (por. im. Baltazar, też ap. ukr. bala"glupiec", BS, por. też Balaza, węg.Błażej)
- BALON: Balon,1661; Balon vulgo Dąbrowski, 1771; 1926; (por. ap. balon)
- BALOŃCZYK: Balończyk 1668;Baloncyk, 1685; 1728; por. BALON
- BALONEK: Balonek, 1657; por. BALON
- BALUŚ: Baluś, 1890; BALAS lub BALON
- BALYS: Balys, 1914; (podstawa niejasna)
- BANACZEK: Banaczek, 1665; (por. im. Benedykt)
- BANAŚIK: Banasik, 1689; por. BANAS
- BANAS: Banaś, 1717; (por. im. Benedykt)
- BANDOŁA: Bandola, 1738;Twarog vulgo Bandola, 1760; (por. im. Benedykt)
- BANDZIK: Bandzik, 1726; (por. im. Benedykt, zdr. Bendek, Benedykt, BS)
- BAŃDO: Bańdo, 1918; por. BANDZIK
- BARAN: Baran, 1918 (por. ap. baran)

BARAŃSKI: Barański, 1721; (por. n. m. Baranów, Barany, Baranie, BS)
BARTELA: Bartela, 1685; (por. im. Bartłomiej, BS)
BARTOSZEWSKI: Bartoszewski, 1768; (por. n. m. Bartoszowa, WUN)
BARTUSIAK: Bartusiak, 1788, K; (por. im. Bartłomiej, BS)
BARWAŁCKI: Barwałcki, 1689; (por. Barwałd, ws. gm. Wadowice, WUN)
BARWIESKI: Barwieński, 1926; (por. n. m. Barwino, Barwiny, WUN)
BARZAK: Barzak, 1657; (por. ap. barzy, m. in. „szybki, prędko”, BS)
BASTER: Baster, 1914; (podstawa niemiecka)
BATOR: Bator, 1926; (por. ap. węg. bator „odważny, dzielny”, por. też ap. bat, BS)
BĄK: Bąk, 1728; (por. ap. bąk, BS)
BEDNARZ: Bednarz, 1695; 1926; (por. ap. bednarz)
BIACHAK: Biachak, 1662; (podstawa niejasna)
BIEL: Biel, 1900; (por. ap. Biel)
BIES: Bies, 1660; (por. ap. bies “diabeł”, BN)
BINKA: Binka, 1735; (por. (?) ap. bina “strucelka” BS)
BŁASINIAK: Błasiniak, 1792; (por. im. Błażej, BN)
BOCZEK: Boczek, 1726; (por. ap. bok. zdr. boczek, BN)
BOCZKAŁA: Boczkała, 1662, K; (podstawa niejasna, może węg. Boczkai)
BOCZKAJCZYK: Boczkajczyk, 1725, K; (por. wg nazwisko Bocskai II Bocskay, BN)
BODEK: Bodek, 1740; (por. (?) ap. bóć, bodę, BS)
BONARCZYK: Bonarczyk, 1678; por. BONAREK
BONAREK: Bonarek, 1733; (podstawa niemiecka)
BOŻEK: Bożek, 1697, K; (por. im. Bożek, Bożysław, BN)
BRANDYS: Brandys, 1749; (por. niem. Brandis)
BRAŃKA: Brańka, 1916; ap. brać, brany, R)
BRYDA: Bryda, 1739; (por. ap. gw. bredna, bryda, “brednia”, BS)
BRYNDZA: Brindza, 1674; Bryndza, 1682; Brendza, 1685; Bryndza, 1719; (por. ap. bryndza
“masa z owczego sera”, BS)
BRYNDZAK: Brindzak, 1660; Bryndzak, 1726; por. BRYNDZA
BRYZEK: Bryzek, 1900; (por. ap. bryz “przybranie odzieży, zwłaszcza kobiecej XVIw. lub
ozdoba rynsztunku rycerskiego, SP, por. też ap. bryza)
BRZOZOWIENSIS (łac): Brzozowiensis, 1767; (łac. forma od n. m. Brzozów, WUN)
BUCAŁA: Bucala, 1712; (por. ap. buczek “płaczek, płaska”, BS; por. ap. gw. bucać)
BUCHTA: Buchta, 1708; (por. ap. buchta “duży kawałek chleba albo ciasta na chleb”, BN)
BUCZEK: Buczek, 1918; (por. ap. buk, zdr. buczek, BS)
BUCZMA: Buczma, 1918; (podstawa niejasna)
BUDA: Buda, 1781; 1781; 1884, K; (por. ap. buda)
BUKOWSKI: Bukowski, 1673; 1746; (por. n. m. Bukowa, Bukowe, WUN)
BUKOWSZCZAK: Bukowszczak, 1725; por. BUKOWSKI
BULDAN: Buldan, 1771, K; 1735; Buldon, 1900; (podstawa niejasna)
BULDANEK: BuldaneK, 1707, K; por. BULDAN
BULDOŃCZYK: Buldończyk, 1785; 1813, K; por. BULDANEK
BUNAR: Bunar, 1692; (por. niem. Buner, BS)
BURZEJ: Burzej, 1676; Burzey, 1689; 1918; (por. ap. burza, burzyć, R)
BURZYK: Burzyk, 1688; (por. ap. burza, burzyć, R)
BYCZEK: Byczonka (f), 1782; (por. ap. byk, zdr. byczek)
BYLICA: Bylica, 1682; Belica, 1706; 1730, K; Bylicowa, 1736; Styła vulg. Bylica, 1767; 1926;
por. ap. bylica 1. „roślina zielona, trwała; ziele, chwast, 2. łodyga, źdźbło”, BN)
BYRSKI: Birski, 1772; Byrski, K; 1926; (podstawa niejasna)

C

- CALIK: Calik, 1689; por. CAŁA
- CAŁA: Cała, 1689; (por. ap. cały, cała, BS)
- CHABOWSKI: Habowski, 1914; (por. n. m. Chabówka, dawny powiat Wadowice, WUN)
- CHAIM: Chaim, 1726; (por. im. żydowskie Chaim, Kaim)
- CHAIWY: Chaiwy, 1693; (podstawa niejasna)
- CHAJOST: Chaiost, 1659; 1728; Hajost, 1785, K; (podstawa niejasna)
- CHALEK: Chalek, 1792; (por. ap. chała, chałka)
- CHAMA: Chama, 1695; (por. ap. cham „prostak”, BS)
- CHANUL: Chanul, 1724; (podstawa niejasna)
- CHAREJLA: Chareyla, 1685; (podstawa niejasna)
- CHARY: Chary, 1739; 1800; (podstawa niejasna)
- CHELISZ: Chelisz, 1690; (por. im. Eliasz, stp. Helijasz, Bl)
- CHMIEL: Chmiel, 1763; 1900; (por. ap. chmiel)
- CHMIELOWSKI: Chmielowska, 1761; (por. n. m. Chmielów, WUN)
- CHOLEWA: Cholewa, 1657; 1914; (por. ap. cholewa)
- CHOLEWKA: Cholewka, 1753; por. CHOLEWA
- CHRAPEK: Chrapek, 1780; (por. ap. chrapek „1. człowiek ochryply, mający chrypkę, 2. krzykacz”, BS)
- CHRUSZCZ: Chruszcz, 1914; 1926; (por. ap. chruszcz “krzaki, zarośla, też gałęzie drzew i krzewów używane do wyplatania płotów”, SP)
- CHWOST: Chwost, 1657; 1813, K; (por. ap. chwost “ogon”, R)
- CIBOR: Cibor, 1711; 1914; (por. im. Ścibor, BN)
- CIBORCZYK: Ciborczyk, 1679; por. CIBOR
- CICHONCIK: Cichoncik, 1667; Ciecchonicik, 1695; (por. ap. cichy, BN)
- CIECIAK: Ciecziak, 1657; por. CIECZ
- CIECZ: Ciecz, 1719; (por. ap. ciecz „1. ciało ciekłe, płynne, płyn kroplisty, 2. przen. struga, potok, strumień”, SW)
- CIEJEK: Ciejek, 1926; (podstawa niejasna)
- CIPOWSKI: Cipowski, 1800; (por. ap. cipa „kura”, BS)
- CISZKOWSKI: Ciszkowski, 1747; (por. n. m. Ciszkowo, wś. WUN)
- CIUL: Cziul, 1682; (por. ap. ciul, BS)
- CIULIK: Ciulik, 1672; 1755, K; por. CIUL
- CIUM: Cium, 1719; (por. ap. ciuma “1. dzuma, 2. połajanka, SW)
- CIUROWSKI: Ciurowski, 1666; (por. ap. ciura “m. in. gamoń, niezdarą”, BS)
- CIŻMA: Cizma, 1744; (por. ap. ciżma, cizma “płytkie obuwie”, SP)
- CUDAK: Cudak, 1658; (por. ap. cudak)
- CYGAN: Cygan, 1660; Cygan, 1707; Czygan, 1793; (por. n. nar. Cygan; por. też ap. cygan “człowiek nieuczciwy, krętacz, oszust”, BS)
- CYGANEK: Cyganek, 1674; Czyganek, 1679; Cyganek, 1734; 1914, por. CYGAN
- CYWIK: Cywik, 1664; (por. ap. cywia, cewa “1. drewno okrągłe, podłużne(...), przewiercone, aby się na sznurku powiesić mogło, 2. małe koło, 3. koło palczaste obracane przez koło zębate, SW)
- CYZIK: Cyzik, 1673; (por. ap. cyzowe “nadzwyczajny podatek od piwa, miodu i wina”, STP, por. (?) też ap. czyżyk)
- CZAJKA: Cayka, 1668; (por. ap. czajka “1. łódź skórzana kozacka, 2. ptak podkasalą”, SW)
- C(Z)AP: Cap, 1707; Czap, 1712; Czap Adwokatus, 1730; 1926; (por. ap. cap 1. “gatunek barana, 2. stary kozieł, BN)
- C(Z)APIK: Czapił, 1658; Capił, 1684; 1914; por. CAP
- CZAPLA: Czapla, 1926; (por. ap. czapla)

CZECH: Czech, 1926; (por. n. nar. Czech, BS)
CZERWIŃSKI: Czerwiński, 1729; (por. n. m. Międzyczerwieńne, starsza postać Czerwieńne, BN)
CZUKLIŃSKI: Czukliński, 1735; (podstawa niejasna)
CZYRK: Czyryk, 1655; (por. ap. cierkać “ćwierkać”; słow. čerkať “brzęczeć”, BN)

Ć

ĆWIKLIŃSKI: Ćwikiński, 1733; (por. n. m. Ćwikiński, WUN)

D

DĄBROWSKI: Dąbrowski, 1733; Balon vulgo Dąbrowski, 17771; 1926; (por. n. m. Dąbro-
wa, WUN)
DĘBAK: Dębak, 1926; (por. ap. dąb)
DOKOWSKI: Dokowski, 1683; (podstawa niejasna)
DOLINKOWIK: Dolinkowik, 1657; (podstawa niejasna)
DONCIK: Doncik, 1695; (por. im. Donat, BI)
DRABEK: Drabek, 1890; (por. ap. drab “m. in. 1. żołnierz najemny, strażnik, pacholek, słu-
ga, 2. łotr, opryszek, hultaj, nicpoń”, BS)
DRAPA: Drapa, 1696; Drapionka, 1720; 1926; (por. ap. drapać, BS)
DRAPAK: Drapak, 1914; por. DRAPA
DRÓŻDŻ: Dróżdż, 1890; 1918; (por. ap. drożdż “ptak śpiewający”, BS)
DUNIN: Dunin, 1759; (por. Dunin “herb”, ORG)
DURAK: Durak, 1739; (por. ap. dur “głupiec, kiep, błazen”, BS)
DUSZA: Dusza, 1741; (por. ap. dusza, BN)
DWORAK: Dworak, 1739; (por. ap. dworak “pozostający na służbie dworskiej”, BS)
DYDUSIAK: Dydusiak, 1731; (por. ap. dydać “dymać, ssać z piersi”, R)
DYREK: Dyrek, 1914; (podstawa niemiecka)
[DZIADEK]: Dziadkowa (f), 1712; (por. ap. dziadek)
DZIAŁ: Dział, 1659; (por. n. m. Dział, WUN)
DZIURKOWSKI: Dziurkowski, 1709; (por. n. m. Dziurków, ws., WUN)

E

ENGLER: Engler, 1900; (por. niem. Engler, PI)

F

FALAGA: Falaga, 1918; (por. ap. fala “rodzaj rygla służącego do zamykania na klamkę
drzwi, zatrząsk, rygiel odciągany, SW)
FERRIFABER(lac): Zając Ferrifaber, 1751; (por. łac. ferrifaber “rzemieślnik zajmujący się
wytępem i obróbką żelaza, a także ślusarz”, BS)
FIBER: Fiber, 1743; (por. niem. fiber)
FIGURA: Figura, 1728; 1800 (por. ap. figura “1. posąg, 2. krzyż przy drodze”, BN)
FLAK: Flak, 1789; (por. ap. flak)

G

GARUS: garus, 1926; (por. ap. garus “1. potrawa z gotowanych owoców zaprawianych
mąką, zupa owocowa (...) 2. sok w owocach, 3. mieszanie”, SW)
GARZEL: Garzel, 1678; 1926; (podstawa niejasna)
GAWĘŁ: Gawęł, 1768; (por. im. Gawęł, BI)
GAWĘDA: Gawęda, 1674; 1712, K; (por. ap. gawęda, BS)
GAWĘDKA: Gawędka, 1684; por. GAWĘDA
GAWĘDZIAK: Gawędziak, 1662; 1666, K; por. GAWĘDA

GAWLICZAK: Gawliczak, 1657; por. GAWLIK
GAWLIK: Gawlik, 1660; por. GAWELŁ
GAWROŃSKI: Gawroński, 1926; (por. n. m. Gawron, WUN)
GAZDA: Gazda, 1690; Gazdzionka, 1722; 1926; (por. ap. gazda "pan, gospodarz" ,BS)
GAZDEC(Z)KA: Gazdka, 1671; por. GAZDA
[GAŚIOREK] : Gaściorczanka (f), 1793; (por. ap. gaścior, BS)
GICA: Gica, 1662; (por. ap. gicz "noga")
GIZAK: Gizak, 1683; (por. ap. giza "1. tylna ćwiartka cielęca, 2. część nogi u świni albo wołu", BN)
GLANDYSZ: Glandysz, 1749; (podstawa niejasna)
GLIMAZDA: Glimazda, 1685; (podstawa niejasna)
GŁĄB: Głąb, 1811, K; (por. ap. głąb)
GOC(Z)AŁ: Goczał, 1706; Grządziel vulgo Goczał, 1789; (por. niem. Godschalk, BS)
GODFRYD: Godfryd, 1788; (por. im. niem. Godfryd, Godfryd, BI)
GOLUT: Golut, 1669, (por. ap. goly, por. też ap. golić, strzyć, R)
GOŁĄB : Gołąb, 1785, K; (por. ap. gołąb)
GOŁĘBIK: Gołębik, 1685; por. GOŁĄB
GOŁĘBIEWSKI: Gołębiowski, 1681; (por. n. m. Gołębiów, wś, WUN)
GORZAŁCZANY: Gorzałczany, 1727; (por. ap. gorzałczany "sprzedający wódkę", por. też ap. gorzałka, SW)
GORZOŁEK: Gorzołek, 1676; (por. ap. gorzałka)
GÓRA: Góra, 1685; Gura, 1729; 1732, k; 1918; (por. ap. góra, por. też n. ter. Góra, WUN)
GÓRAL: Góral, 1721; Pazdziora vulgo Góral, 1761; (por. ap. góral "mieszkaniec gór", BS)
GÓRALCZYK: Góralczyk, 1756; 1914; por. GÓRAL
GÓRALIK: Góralik, 1720, K; por. GÓRAL
GÓRECKI: Górecki, 1709, K (por. n. m. Górka, Górki, BS)
GÓRKA: Górka, 1664; por. GÓRKA
GÓRKOWIC(Z): Górkowic, 1715; por. GÓRKA
GRABONIK: Grabnik, 1689; 1723, K; por. GRABOŃ
GRABOŃ: Graboń, 1713; 1926; (por. ap. grab "drzewo", por. też ap. grabić, BS)
GRABOŃCZYK: Grabończyk, 1721
GÓRECKI : Górecki, 1709, K; (por. n. M. Górka, Górki, BS)
GÓRKA: Górka, 1664; por. GÓRA
GÓRKOWIC(Z): Górkowic, 1715; por. GÓRKA
GRABONIK: Graonik, 1687; 1723, K; por. GRABOŃ
GRABOŃ: Graboń, 1713; 1926; (por. ap. Grab "drzewo", por. też ap. Grabić, BS)
GRABOŃCZYK: Grabończyk, 1721; por. GRABOŃ
GRABOSZEK: Graboszek, 1691; (por. ap. Grab), por. też GRABONIK
GRABOWSKI: Grabowski, 1773; (por. n. m. Grabowa, Grabów, BS)
GRABSKI: Grabski, 1744; (por. n. m. Grabie, ps. Drózkowa, daw. Wś. ,BS)
GRACA: Graca, 1753; 1926; (por. ap. Graca)
GRUSZKOWSKI: Gruszkowski, 1728; (por. ap. N. M. Gruszkowa, gm. Milówka, WUN)
GRZACHUŁA: Grzachuła, 1671; (podstawa niejasna, może por. (?) im. Grzegorz)
GRZĄDZIEL: Grząszel, 1657; Grzandziel, 1665; Grzaindziel, 1670; Grzondziel, 1683;
Grządzel, 1706, Grządziel vulgo Goczał, 1789; (por. ap. Grądziel "dyszal u sochy albo pluga z dwiema w grubszym końcu ogonami, zwykle samorodnymi", BN)
:GRZĄDZIELAK: Grządzielak, 1666; por. GRZĄDZIEL
GRZĄDZIELCZYK: Grządzielczyk, 1668; Grządzielczyk, 1668; Grządzielczyk, 1671; Grządzielczyk, 1676; por.
GRZĄDZIOŁEK: Grządziółek, 1786; por. GRZĄDZIEL

GRZESIAK: Grzesiak, 1918; (por. im. Grzegorz)
GRZYB Grzyb, 1791; (por. ap. Grzyb)
GRZYBEK: Grzybek, 1778; por. GRZYB
GRZYWAŃCZAK: Grzywanczak, 1688; (por. ap. (?) grzywa, BN)
GUCHOWICZ: Guchowicz, 1660; (podstawa niejasna)
GUCKI; Gucki, 1672; (podstawa niejasna)
GUDASIK: Gudasik, 1657; (por. ap. 1. guda "świnia", 2. gudad "moneta piętnastogroszowa", SW)
GUGAŁA: Gugąła, 1692; (por. ap. guga "guz, wypukłość", R)
GUŁAK: Gułak, 1660; (por. ap. gula "gułka, kula, BN)
GURDACZ: Gurdczak, 1678, por. GURDEK
GURDEK: Gurdek, 1657; 1820, K (podstawa niejasna)
GUYKOWICZ: Gutkowicz, 1657; (por. im. Gustaw, August)
GUZDCZYK: Guzdczyk, 1715; por. GUZDEK
GUZDEK: Guzdek, 1654; 1926; (por. ap. gozd, gózd "las", BN)
GWOŹDZIEWIC(Z): Gwoździewicz, 1753; (por. ap. gwóźdz)
GZELA: Gzela, 1682; 1800; 1926; (por. ap. niem. Gsóll, Gesell, Gsell, BN)

H

HACHUŁA: Hachuła; 1690; (por. ap. chachuła "pysk, morda", R)
HACZEK: Haczek, 1678; Chaczek, 1802; (por. ap. hak, zdr. gw. haczek)
HAJUSZ: Hajusz, 1803, K; (por. ap. haj "gaj, lasek", BN)
HALAMA: Halama, 1709; (por. ap. halama "prostak", BN)
HALAMEK: Halamek, 1661; por. HALAMA
HALKA: Halka, 1769; (por. słow. halka "okrągły daszek szczytem domu albo nad studnią", BN)
HAŁAT: Hałat, 1900; (por. ap. chałata "kapota żydowska")
HAŁUN: Chałun, 1660; (por. alun, hałun, BE)
HANKIEWICZ: Hankiewicz, 1787; (por. im. Anna, Hanna, zdr. Hanka)
HANUSIAK: Hanusiak, 1900; (por. im. Hanusz-< im. Jan, łac. Johanse, BS)
HARNIK: Harnik, 1900; (por. ap. harny "zarozumiały, dumny", BS)
HARON: Charon Molitor, 1802; (por. im. Aron, Haron, BI)
HATŁAS: Hatłas, 1744; 1914; (por. atłas "materia jedwabna", STP)
HAWRYSZKO: Hawryszko, 1918; (por. im. ukr. Hawryło, Gawryło, BN)
HEBDA: Hebda, 1739; (por. ap. chebda "dziki bez", BS)
HIBER: Hiber, 1750; (por. niem. Hib(n)er, BS)
HOLCMAN: Holcman, 1914; (por. niem. Holcman, Pl)
HOMEL: Homel, 1655; Chomel, 1689, K; 1707; (por. n. m. Homel)
HOMLIK: Homlik, 1720; por. HOMEL
HOMOLA: Homola, 1914; (por. ap. słow. homola "gomola, kulista bryła czegoś miękkiego, np. masła", BN)
HORAK: Horak, 1789; (por. słow. hora "góra", BN)
HOTNIEK: Hotniek, 1681; (podstawa niejasna)

J

JACHROCIK: Jachrocik, 1669; (por. ap. Jan, Jakub, Joachim, Jarosław, itp., R)
JACKOWIC(Z): Jackowic alias Król, 1718; (por. im. Jacek)
JADAMUS(Z): Jadamusz, 1744; (por. im. Adam, dawn. i gw. też Jadam, BS)
JARCZAK: Jarczak, 1918; (por. ap. jarczaki "rodzaj ziemniaków", SW i por. też im. Jarek=Jarosław)

JĘDRYSIK: Jędrysik, 1726; por. JĘDRZEJ
[JĘDRZEJCZYK]: Jędrzejczyk (f), 1793; (por. im. Andrzej, łac. Andreas, BS)
JĘDRZEJOWSKI: Jędrzejowski, 1914; (por. n. m. Jędrzejów, WUN)
JOŃCZYK: Jończyk, 1797; (por. im. Jan, gw. Jon,BSO)
JUCHA: Jucha, 1669; 1785;(por. ap. jucha “krew bydłęcia ,BN)
JUCHNIK: Juchnik, 1662; por. JUCHA
JUDACKI: Judacki, 1655; (por. n. m. Juda, WUN)
JURA: Jura, 1762; 1818; (por. im. Jura, Jerzy, BS)
JURACKI: Juracki, 1918; (por. n. m. Jurata, WUN)
JUSZEŃSKI; JUSZYŃSKI: Juszyński, 1681; Juszeński, 1723; (por. n. m; Juszki), por.JUCHA

K

KACHNIARZ: Kachniarz, 1681 (por. im. Kacha, Katarzyna, R)
KACZMARC(Z)YK: Kaczmarcyk, 1679; 1793; por. KACZMAREK
KACZMAREK: Kaczmarek, 1669; (por. ap. karczmarz, kaczmarz “gospodarz karczmy”, BS)
KACZOREK: Kaczorek, 1668; (por.ap. kaczor, zdr. kaczorek)
KAFLAK: Kaflak, 1769; (por. ap. kafla, kafel “z gliny palonej do pieców, ścian”, BE)
KAKACZ: Pindel vulgo Kakacz, 1759; (por. ap. kakać “wyraz dziecięcy, powszechny w całej Europie; “kędy papu, tam kaku”, BE)
KALETA: Kaleta, 1745; (por. ap. kaleta, kalita, “mieszek skórzany” (szczególnie na pieniądze), BN)
KAMIŃSKI: Kamiński, 1890; (por. n. m. Kamień, WUN)
KAPAŁA: Kapała, 1914; (por. ap. kapać, BS)
KAPICA: Kapica, 1724; (poa. ap. kapica “wierzchołek dachu, kalenica”, BS)
KASPEREK: Kasperek, 1914 (por. im. Kasper, BS)
KASZYCKI: Kaszycki, 1926; (por. n. m. Kaszyce, wś. WUN)
KAWA: Kawa, 1914; (por. ap. kawa)
KĄSEK: Konsek, 1926; (por. kęs, kąsek)
KĘCIK: Kencik, 1914; (por. n. m. Kęty, WUN)
KIALA: Kiala, 1658, K; (podstawa niejasna
KIELISIAK: Kielisiak, 1743; (por.ap. kieliszek
KIEŁBAS: Kielbas, 1764; por. KIEŁBASA
KIEŁBASA: Kielbasa, 1756; (por. ap. kielbasa)
KIEŁBASKA: Kielbaska, 1716; por. KIEŁBASA
KIEZNARCZYK: Kieznarczyk, 1657; (podstawa niejasna)
KIERPIEC: Kierpiec Textor, 1803, K; 1804; (por. ap. kierpiec “sandał, góralskie obuwie skórzane wiązane rzemykami, rodzaj chodaków”, SW , por. TEXTOR
KIREJKO: Kireyko, 1708; (podstawa niejasna, prawdop. wsch.)
KISZKA: Kiszka, 1658; (por. ap. kiszka)
KITAK: Makowski vulgo Kitak, 1715; (por. ap. kita “wiązka, kiść”, BS)
KLACZAK: Klaczak, 1900; (por.ap. klacz “kobyła”)
KLAPONEK: Klaponek, 1665; (por. ap. klapa, BN)
KLAPOWSKI: Klapowski, 1665; (por. n. m. Klapka,WUN)
KLEŚNIASZEK: Kleśniaczek, 1668; por. KLEŚNIAK
KLEŚNIAK: Kleśniak, 1657; 1738; (por. ap.kles “odgłos pryskania wody spadającej na coś gorącego”, STP; por. też n. m. Kleśnik, wś.)
KLIMACZEK: Klimaczek, 1672; por. KLIMACZEK
KLIMANIK: Klimanik, 1661; (por. im. Klima-< Klemens, Klimens, BS)
KLIMCZAK: Klimczak, 1691; (por. im. Klima, Klimek, BI)
KLIMKIEWICZ: Klimkiewicz, 1748; (por. im. Klima, Klimek, BI)

KLOCEK: Klocek, 1792, K (por. ap. kloc. zdr. klocek, BS)
KŁAK: Kłak, 1717; (por. ap. kłak, kłaki "pakuły, włosy nieuczesane", R)
KŁAPOŁUCH: Kłapołuch, 1663 (por. ap. kłapouchy "mający obwisłe uszy", R)
KNAPIK: Knapik, 1890; (por. ap. knap "tkacz, sukiennik", BS)
KOBIAŁCZYK: Kobiałczyk, 1737; por. KOBIAŁKA
KOBIAŁKA: Kobiałka, 1725; 1918; (por. ap. kobiałka "koszyk od spodu okrągły, pleciony", BN)
KOBYLKA: Kobyłka, 1728 (por. ap. kobyła, zdr. kobyłka, BN)
KOC(Z)UR: Koczur, 1695; 1716; Koczur vulgo Szczypló, 1763; (por. ap. kocur, kot)
KOCZUREK: Koczurek, 1662; por. KOCZUR
KOKOSZKA: Kokoszka, 1688; (por. ap. kokoszka "kura, kwoka", BS)
KOLAGA: Kolaga alias Piaskowic, 1714; (podstawa niejasna)
KOLBER: Kolber, 1757; Kolber vulgo Kurzawa, 1770; 1926; (podstawa niemiecka)
KOŁODARCZYK: Kołodarczyk, 1731
KOŁODZIEJ: Kołodziej, 1691; (por. ap. kołodziej "rzemieślnik wyrabiający koła i wozy, BS)
KOŁODZIEJCZYK: Kołodziejczyk, 1693, K; 1744; por. KOŁODZIEJ
KOMEDORA: Komedora, 1890; (podstawa niejasna)
KOMOREK, KUMOREK: Kumorek, 1657; Komorek, 1677; 1900; (por. ap. komar, kumor, BS)
KORCZAK: Korczak, 1900; (por. ap. korczak, korczag "kubek, kielich, czar", BS)
KORZENIOWSKI: Korzeniowski, 1926; (por. n. m. Korzeniów, WUN)
KORZEŃ: Korzeń, 1890; (por. ap. korzeń)
KOSZAŁA: Koszała, 1788; (por. ap. kosz, koszała, R)
KOŚCIELNIAK: Kościelniak, 1785; (por. ap. kościelny, BS)
KOTA: Kota, 1689; (por. ap. kot, R)
KOTLAREK: Kotlarek, 1790, K; (por. ap. kotlarz "rzemieślnik wyrabiający różne przedmioty z miedzi, np. kotły", BN)
KOTOWICZ: Kotowicz, 1690; por. KOTA
KOTUŚ: Kotuś, 1752; Styła vulgo Kotuś, 1759; (por. kot, zdr. kotuś), por. KOTA
KOWAL: Kowal, 1667, K; 1669; Pohopień alias Kowal, 1720; (por. ap. kowal, BS)
KOWALCZYK: Kowalczyk, 1724; 1914; por. KOWAL
KRAMARZ: Kramarz, 1678; Kramarzonka, 1718; (por. ap. kramarz "kupiec, handlarz", BS)
KRAWCZAK: Krawczak, 1672; por. KRAWIEC
KRAWCZYK: Krawczyk, 1685; por. KRAWCZAK
KRAWIEC: Krawiec, 1655; 1722; (por. ap. krawiec)
KRAWIECZEK: Krawieczek, 1718, por. KRAWIEC
KRĘCIOCH: Kręcioch, 1685; Kręcioch vulgo Małecki; 1926; (por. ap. kręcić)
KRĘCIOSZEK: Kręciosek, 1677; Kręcioszek, 1690; por. KRĘCIOCH
KROWIARCZYK: Krowiarczyk, 1690, K; por. KROWIARZ
KROWIARZ: Krowiarz, 1727; (por. ap. krowiarz "1. pasterz krów, 2 właściciel krów hodujący je dla sprzedaży, mleczarz", G)
KROL: Król, 1716; Krol alias Jackowic, 1718; (por. ap. król, BN)
KRUK: Kruk, 1798; (por. ap. kruk)
KRUPA: Krupa, 1736; (por. ap. krupa "zboże skruszone, przyrządzone na kaszę", BN)
KRYJAK: Kryjak, 1926; (por. (?) ap. kryć)
KRYSYAN: Krystian, 1900; (por. ap. Krystian, BI)
KRZESAK: Krzesak, 1694; 1750; (por. ap. krzesać)
KRZYK: Krzyk, 1657; (por. ap. krzyk)
KSIĄŻEK: Książek, 1815, K; (por. ap. ksiądz, BN)
KUBIK: Kubik, 1658; (por. im. Kuba, Jakub, BS)
KUCHARSKI: Kucharski, 1710 (por. n. m. Kuchary, WUN)
KUKIEŁKA: Kukielka, 1667; por. KUKŁA

KUKLAK: Kuklak, 1926; (por. ap. kukła, kukła , BS)
KUKŁA: Kukła, 1662; (por. ap. kukła)
KUKUŁA: Kukuła, 1777; (por.ap. kukuła, BS)
KULAK: Kulak, 1655; (por. ap. kula, BN)
KULAWIK: Kulawik, 1654; (por. ap. kulawy, BN)
KULAWY: Kulawy, 1689; (por. ap. kulawy; por. też ap. kulać, chromać, utykać na nogę”, BS)
KULCZAK: Kulczak, 1671; por. KULAK
KULIK: Kulik, 1659; 1914; Poor.ap. kulig, kulik “każdy drobny ptak podkasały różnych rodzajów”, BS)
KUMAK: Kumak, 1655; (por.ap. kum “ojciec chrzestny, R)
KUMAN: Kuman, 1658; (podstawa niejasna)
KUMANIK: Kumanik, 1658; 1734; por. KUMAN
KUMAŃSKI: Kumański, 1667; por. KUMAN
KUREK: Kurek, 1654; (por.ap. kurek “w plugu żelazna zatyczka”, por. też ap. kur “kogut”, BN)
KURKA: Sordyl vel Kurka, 1812; (por. ap. kura, zdr. kurka)
KURZAWA: Kolber vulgo Kurzawa, 1770; 1777; (por. ap. kurzawa “kurz gęsty, zarywający się kłębami, unoszący się na kształt dymu”, BS)
KUŚNIERZ: Kuśnierz, 1721; (por.ap. kuśnierz, BS)
KUZIA: Kuzia, 1768; Kuzianka, 1793; (por.ap. kuza “stara krowa”, BS)
KWIATKOWSKI: Kwiatkowski, 1763; 1926; (por. n. m. Kwiatków, WUN)

L

LACH: Lach, 1729; (por.n. wł. Lach “mieszkaniec równin polskich”, BS)
LACHENDRO: Lachendro, 1778; (podstawa niejasna)
LASEK: Lasek, 1728; 1914; (por. ap. las, zdr. lasek)
LATAWIEC: Latawiec, 1725; (por. ap. latawiec)
LEGUT: Legut, 1914; (por. n. os. Legut wg SIUD “lekki, lekkomyślny”, BS)
LEŃ: Leń, 1779; (por. ap. leń)
LEŚNIACZEK: Leśniaczek, 1696; por. LEŚNIAK
LEŚNY: Leśny, 1718; (por. ap. leśny “pilnujący lasu”, BS)
LEŚNIAK: Leśniak, 1780; 1914; por. LEŚNY
LIGIĘZA: Ligięza, 1926; (por. ap. wg. ligięza “ 1. człowiek lubiący leżeć, 2. ten co się lubi przymilać, nadskakiwać”, BS)
LIPA: Lipa, 1681; 1683, (por. ap. lipa “drzewo z rodziny lipowatych”, BS)
LIPOWSKI: Lipowski, 1762; 1926; (por. n. m. Lipowa, WUN)
LITWIN: Litwin, 1706, K, 1709; (por. n. wł. Litwin, WUN)
LIPOC(Z)EK: Lypocek, 1680; por. LIPA
LIPONIK: Lyponik, 1711; por. LIPA

Ł

ŁAPKA: Łapka, 1914; (por. ap. łapa, zdr. łapka)
ŁAZIK: Łazik, 1712; (por. ap. Łazik, por. też ap. łaz “pole uprawne na wytrzebionym lesie”, R)
ŁAZOWSKI: Łazowski, 1733; 1803; (por. n. m. Łazowa, Łazów, Łazy, WUN)
ŁOPATA: Łopata, 1776; 1800; (por. ap. łopata)
ŁYSONIK: Łysonik, 1706; por. Łysoń
ŁYSOŃ: Łysoń, 1694; (por. ap. łysoń “człowiek łysy), BS)

M

MACIEJOWIC(Z): Matheyowic, 1681; (por. im. Maciej)
MACIEK: Maciek, 1665; (por. im. Maciej, zdr. Maciek)

MAĆKOWICZ: Maćkowicz, 1661; por. MACIEK
MADEJ: Madey, 1690; Madej, 1801; (por. im. Madej; por. im. Amadeusz lub Mathias, Matej, BS)
MADEJA: Madeja, 1793, K; por. MADEJA
MADEJCZYK: Madejczyk, 1720; por. MADEJA
MAIK: Maikowa (f), 1661; (por. ap. maj, zdr. maik, M. Karaś nie wyklucza pochodzenia
formy Maj, Marcin, Marian, BS)
MAJCHRZAK: Majchrzak, 1725; (por. im. Melchior, Majcher, BS)
MAKOWSKI: Makowski, 1711; Makowski vulgo Kitak, 1715; (por. n. m. Maków, miasto
w powiecie myślenickim, BS)
MAKULIK: Makulik, 1918; (por. ap. makuła “ 1. plamka, 2. troszka”, BN)
MALATA: Malata, 1679; 1926; (por. ukr. malat “kulesza, potrawa z kukurydzianej mąki”, BN)
MAŁECKI: Małecky, 11752; (por. n. m. Małecky, Małki, WUN)
MANIECKI: Maniecki, 1754; (por. n. m. Manie, Maniec, Manienki, WUN)
MANTA: Manta, 1714; (podstawa niejasna)
MAŃKUCIK: Mańkucik, 1708, por. MAŃKUT
MAŃKOWICZ: Mańkowicz, 1739; (por. im. Maria, zdr. Mańka, Maniek BS)
MAŃKUT: Mańkut, 1710; Maykut, 1719; (por. ap. mańkut “człowiek używający lewej ręki
zamiast prawej”, SW)
MARCHWICA: Marchwica, 1726, K; (por. ap. marchew)
MAREK: Marek, 1696, (por. ap. Marek)
MAREŻKO: Mareżko, 1678; (pochodzenie niejasne, może wsch.)
MARKIEWIC(Z), MARKOWICZ: Markiewicz, 1690; 1728; por. MAREK
MARKOWICZ: por. MARKIEWICZ
MARKOWSKI: Markowski, 1798; (por. n. m. Markowa, wś, WUN)
MARTYNOWICZ: Martynowicz, 1798; (por. im. Marty, BN)
MASARSKI: Masarski, 1794; (por. ap. masarz)
MASTNY, MAŚNY: Maśny, 1779; Masty, 1784; (por. ap. masny “1. tłusty, 2. drogi, 3.
mądry, 4. niezgodny”, BN)
MAŚNY: por. MASTNY
MATEJCZYK: Matejczyk, 1660; Mateyczyk, 1672; por. MATEJKO
MATEJKO: Matejko, 1661; Mateiko, Matheyko, 1685; (por. im. Mateusz, Mateja, BS)
MATEJKOWIC(Z): Matejkowicz, 1657; Mateykowicz, 1662; por. MATEJKO
MATURA: Matura, 1668; 1757; (por. ap. matura “chęć albo zdolność do czegoś”, BN)
MATUSKOWICZ: Matuskowicz, 1675; (por. im. Mateusz, Matyjasz, łac Mathias, BS)
MATUŚNIAK: Matuśniak, 1926; (por. im. Mateusz)
MATYŁOWICZ: Matyłowicz, 1660; (por. im. Mateusz)
MAKA: Mąka, 1778; (por. ap. mąka)
MECOR: Mecor, 1914; (podstawa niejasna)
MERAK: Merak, 1717; Meraczonka, 1730; (podstawa niejasna)
MERCATOR(łac): Żak Mercator, 1803; Ruła Mercator, 1803; (por. ap. łac. merkator “ten,
kto handluje, kupuje, kupiec”, BS)
MEUS: Meus, 1799; (por. łac. ap. meus “mój własny, mój drogi”, SI)
MIARKA: Miarka, 1761; (por. ap. miarka, zdr. miarka)
MICHALAK: Michalak, 1709, K 1926; (por. im. BS)
MICHALIK: Michalik, 1692; 1900; (por. im. BS)
MICHĄLEK: Michąlek, 1777; (por. im. Michał, zdr. Michąlek)
MICHULEC: Michulec, 1712; por. MICHALIK
MIECIAK: Mieciak, 1683; (por. im. Mieczysław, Mietek, Miecio, BI)
MIECIMSKI: Miecimski, 1791 (podstawa niejasna)
MIERZWA: Mierzwa, 1681; 1751; (por. ap. mierzwa)

MIERZWECZKA: Mierzewczka, 1675; 1685; K; por. MIERZWA
MIKA: Mika, 1890; (por. im. Mikołaj)
MIKLASZ: Miklasz, 1720; (por. im. Mikołaj, Miklasz, BS)
MIKLASZOWSKI: Miklaszowski, 1691; (por. n. m. Miklaszki, Miklaszowa, WUN)
MIKOŁAJEK: Mikołajek, 1788; 1820, K; (por. im. Mikołaj)
MIKUS: Mikus, 1791; por. MIKA
MISECZKA: Misecka, 1689; por. MISKA
MISKA: Miska, 1655; 1900; (por. ap. miska)
MIŚ: Miś, 1914; (por. im. Michał, zdr. Miś, BN)
MIŚKOWICZ: Miśkowicz alias Piątkowa, 1713; por. MIŚ
MLEK: Mlek, 1926; (por. ap. mleko, R)
MŁOCEK: Młoczek, 1786; K; (por. ap. młoczek “człowiek młoczący zboże”, BS)
MŁYNARZ: Młynarz, 1688; (por. ap. młynarz)
MOLITOR: Molitor, 1671; Haron Molitor, 1802; (por. ap. łac. molitor “1. przedsiębiorca,
2. budowniczy, 3. twórca, 4. młynarz”, BS)
MOSKALIK: Moskaliik, 1890; (por. ap. moskal “1. żarłok, 2. placek owsiany”, por. też n.wł.
Moskaliik, BS)
MOSKWA: Moskwa, 1926; (por. n. m. Moskwa)
MROCZKOWSKI: Mroczkowski, 1682; (por. n. m. Mroczków, wś. pow. konecki, opoczyński, BN)
MROWIEC: Mrowiec, 1794; (por. ap. gw. mrowiec “mrówka”, BN)
MRZYGÓD: Mrzygód, 1658, K; (por. ap. mrzygód “1. głodomorek, żminda, skąpiec, kutwa,
2. roślina na mokrych gruntach”, BN)
MUCHA: Mucha, 1753; (por. ap. mucha)
MUSIKUS (łac.): Ruła Musikus, 1742; (por. ap. łac. musikus “muzyk, muzykant, grajek”, BS)
MYDLARCZYK: Mydlarczyk, 1729, K; por. MYDLARZ
MYDLARZ: Mydlarz, 1708; 1711, K (por. ap. mydlarz “ten, co robi mydło”, BN)

N

NALEPA: Nalepa, 1717; (por. ap. “przypiecek”, BS)
NIESYTY: Niesyty, 1926; (por. ap. nie syty “głodny”)
NITKA: Nitka, 1692; (por. ap. nić, zdr. nitka)
NOTA: Nota, 1657; 1718 (podstawa niejasna, może por. (?) ap. nuta)
NOWAC(Z)EK: Nowaczek, 1685; por. ap. NOWAK
NOWACZYK: Nowaczyk, 1720; por. NOWAK
NOWAK: Nowak, 1722; 1926; (por. ap. nowak “człowiek nowy w pewnym środowisku, pro-
stak”, BS)
NOWIK: Nowik, 1677; por. NOWAK
NYCZKOWICZ: Nyczkowicz, 1744; (por. ap. nyczka “gatunek kobolda, bajecznego ducha
górskiego w postaci karła pilnującego skarbu”, SW)
NYCZOWSKI: Nyczowski, 1768; (podstawa niemiecka, por. nazwisko Nycz, z niem. Nitsch,
por. też NYCZKOWICZ)

O

OCHMAN: Ochman, 1900; (podstawa niemiecka)
ODROBINA: Odrobina, 1739; 1800; (por. ap. odważny)
ODWAŻNY: Odważny, 1728; (por. ap. odrobina)
OGIEGŁO: Ogiegł, 1786; (por. ap. gw. ogiegłać “otrzeć, okaleczyć”, z Nowotarszczyzny, BN)
OGONEK: Ogonek, 1654; (por. ap. ogon, zdr. ogonek)
OKOŃ: Okoń, 1665; (por. ap. okoń, stp. też okuń “gatunek ryby”, R)
OLEKSY: Olexsy, 1890; (por. im. Aleksy, ukr. Oleksy)

ORGANARIUS (łac.): Zielaskowic Organarius, 1719; Stanecki Organarius, 1713; (por. ap. łac. organarius "ten kto wyrabia muzyczne narzędzia albo gra na nich, organista", BS)

P

PAMUŁA: Pamuła, 1926; (por. ap. łac. famulus "sługa, służący, pacholek", BS)

PANEK: Panek, 1801, K; (por. im. Pankrac, Pankracy; por. też ap. pan, zdr. panek, BS)

PAPUCCI: Papucci, 1729, K; 1769; (podstawa niejasna, może ap. papuć)

PAPUŃ: Papuń, 1727; (por. ap. papa "gęba, pysk", też ap. papura "pysk- pogardliwie", BN)

PASARSKI: Pasarski, 1914; (por. ap. pas "długi a wąski kawał tkaniny, skórzany sznur często ozdobiony, przewiązany nad biodrami, zwykle na wierzchu ubrania", STP)

PASZEK: Paszek, 1763; (por. im. Paweł, zdr. Paszek, BS)

PATERAK: Paterak, 1721; 1926; (por. łac. patera "ojciec", BS)

PAWEŁKO: Pawełko, 1739; (por. im. Paweł)

PAWEŁKOWIC(Z): Pawełkowic, 1711; K; 1716; por. PAWEŁKO

PAŹDZIORA: Paździora, 1713 (por. ap. paździora "części połamane rodzenia Inu albo konopi, kostrzyca, kostra, kostrzyca", BN)

PCHALIK: Pchalik, 1654; por. PCHAŁ

PCHAŁ: Pchał, 1671; (por. ap. pchać)

PERKOWSKI: Perkowski, 1726; (por. n. m. Perkowo, wś, WUN)

PĘDZIWIATR: Pędziwiatr, 1926; (por. ap. pędziwiatr "wszędobylski, powsinoga, włóczęga", BS)

PĘKAŁA: Pękała, 1707, K; Pękała alias Drapa, 1818; (por. ap. pękała "człowiek pękaty, grubas, brzuchacz, BS)

PIASECKI: 1721; (por. n. m. Piasek, Piaski, BN)

PIASKOWIC(Z): Kolaga alias Piaskowic, 1714; (por. ap. piasek)

PIĄTEK: Piątek, 1695, Miśkowicz alias Piątek. 1713; 1900; (por. ap. piątek)

PICHATEK: Pichatek, 1673; (podstawa niejasna)

PIERDORECKI: Pierdorecki, 1668; (por. ap. pierdek "malec, śmierzdel, smarkacz", BS)

PIEKARCZYK: Piekarczyk, 1723; por. PIEKARZ

PIEKARZ: Piekarzyna(f), 1722; (por. ap. piekarz)

PIETRUSIAK: Pietrusiak, 1772; (por. im. Piotr, gw. Pietr, Pieter)

PIETRUSZKA: Pietruszka, 1707; 1918; (por. ap. pietruszka)

PIKLA: Pikla, 1658; (por. ap. pikle "młode jarzynki zamarynowane w occie z korzeniami", SW)

PINDEL: Pindel, 1666; Pindel vulgo Kakacz, 1759; 1926; (por. ap. pinda "1. kokietka, kobieta narzucająca się, 2. przezwisko dziewczuchy", BN)

PINDELAK: Pindelak, 1696; por. PINDEL

PINDEL CZYK: Pindelczyk, 1674; 1797; por. PINDEL

PLUGAWIEC: Plugawiec, 1713; (por. ap. plugawy "obrzydlivy, budzący odrazę, brudny", STP)

PŁACZEK: Płaczek, 1783; (por. ap. płaczek)

PŁAZA: Plaza, 1708; Plaza nobilium, 1716; (por. ap. płaza "grube drzewa rozerżnięte wzdłuż, półokrągłaki używane do budowy domu", BN)

PŁAZIAK: Płaziak, 1697; por. PŁAZA

PŁOCIK: Płocik, 1730; (por. n. m. Płack, WUN)

PŁONC(Z)AK: Płoncak, 1678; Płączak, 1681; por. PŁONKA

PŁONKA: Płonka, 1678; 1926; (por. ap. płonka "1. drzewo nieszczepione, jabłoń polna, 2. jabłko dzikie, leśne, zimowe", BN)

PŁYWACZ: Pływacz, 1914; (por. ap. pływacz "pływak", R)

PODSTAWNY: Podstawna alias Kowal, 1720; (por. ap. pochopić "porwać", STP)

POLAK: Polak, 1789; (por. n. wł. Polak)

POLONIAK: Poloniak, 1900; (por. im. Apolonia, Polonia, Bl)

POPIOŁEK: Popiołek, 1926; (por. ap. popiół, zdr. popiołek)

PORĘBSKI: Porębski, 1751; 1926; (por. n. m. Poręba, WUN)
PRALIUSZKA: Praliuszka, 1914; (podstawa niejasna)
PROPINATOR (łac.): Swoboda Propinator, 1802; (por. ap. łac. propinator "szynkarz", Sł)
PRUS: Prus, 1753; (por. n. wł. Prus "Prusak, Niemiec", BN)
PRZATKOWIC(Z): Przatkowic, 1665; (podstawa niejasna, może ma to być Przątkiewicz?)
PRZYBYŁA: Przybyła, 1677; 1750 (por. ap. przybyły "ten, który przybył, przechodni, BN)
PRZYBYTEK: Przybytek, 1672; (por. ap. przybyć, przybytek)
PUNCZEWSKI: Punczewski, 1748; (podstawa niejasna)
PYSZ: Pysz, 1802; (por. ap. pyszka "człowiek dumny, zarozumialec", por. też ap. pyszny, BN)
PYTEL: Pytel, 1900; (por. ap. pytel "worek", BS)

R

RACHOWIC(Z): Rachowic, 1690; (por. ap. rachować "liczyć", SW)
RADWAN: Radwan, 1654; 1926; (por. im. Radwan, BN)
RADWAŃCZYK: Radwańczyk, 1668, K; por. RADWAN
RADZIK: Radzik, 1664; (por. ap. radzik, radcowski "sołtys", SW)
RAMENDA: Ramenda, 1655; Ramęda, 1890; (por. ap. ramda "człowiek tęgi, kłoc; kobieta wysoka, tęga a niezgrabna", SW)
RAMSKI: Ramski, 1890; (por. n. m. Ramsowo, wś, WUN)
RAMZA: Ramza, 1754; 1926; (por. ap. niem. Rams; por. też n. os. Ramsz, BS)
RODZIC: Rodzic, 1668; (por. ap. rodzic, ród, rodzina, stp. rodzic "należący do tego samego rodu, krewny, R)
ROKOSOSELAK: Rokososelak, 1680; (podstawa niejasna)
ROKOWSKI: Rokowski, 1657; 1926; (por. n. m. Roków, dawny powiat Wadowice, WUN)
ROMAN: Roman, 1760; (por. im. Roman, łac. Romanus, BS)
ROMAŃCZYK: Romańczyk, 1710; Romańczyk vulgo Dusza; 1926; por. ROMAN
ROMAŃSKI: Romański, 1890; (por. n. m. Romanowo, WUN)
ROSNAK: Rosnak, 1693; (podstawa niejasna)
RUCHAŁA: Ruchała (f), 1661, K; (por. ap. ruchała, ruchać, BS)
RUDZIECKI: Rudziecki, 1800; (por. n. m. Rudzice, część żywca; Rudze, wś. WUN)
RULIŃSKI: Ruliński recte Ruła, 1900, por. RUŁA
RUŁA: Ruła, 1718; Ruła Muzicus, 1742; Ruliński recte Ruła, 1900; (por. ap. ruła, rura)
RUŁKO: Rułko, 1708; por. RUŁA
RUŁKA: Rułka, 1792; por. RUŁA
RURA: Rura, 1670; (por. ap. rura, zdr, rurka)
RURKA: Rurka, 1661; 1727; por. RURA
RUSIK: Rusik, 1683; (por. n. etn. Rusin "z Rusi rodowity", por. też ap. rusy "rudawo żółty", por. też n. wł. Rusek "pospolicie Rosjanin"; BS)
RYBSKI: Rybski, 1792; (por. n. m. Rybie, WUN)
RYCZKO: Ryczko, 1749, K (por. im. Hryć, Hryc-Grzegorz, BN)
RYŻANIEC: Ryżaniec, 1660; (por. ap. ryżaniec, ryż "człowiek o rudych włosach", SW)
RZECKI: Rzecki, 1675; 1783; (por. n. m. Rzeck, wś; Rzecko, wś., WUN)
RZYCKI: Rzycki, 1668; 1820, K; (por. n. m. Rzycki, wś, dawny powiat Wadowice, WUN)

S

SAJDAK: Saydak, 1744; Wieyski vulgo Saydak, 1749; (por. ap. sajdak "kolczan", BS)
SAPICKI: Sapicki, 1683; (por. n. m. Sapy, WUN)
SAWETKO: Sawetko, 1714; (podstawa niejasna)
SENNIK: Sennik, 1659; (por. ap. senny, sennik)
SERAFIN: Serafionka(f), 1790; (por. im. Serafin, BI)

SIEDLAK: Siedlak, 1657; Szedlak, 1672; (por. ap. siedlak, siodlak, BN)
SIEDLIK: Siedlik, 1674; por. SIEDLAK
SIENKO: Sienko, 1731; (por. im. Sieńko, Siemion)
SIEPAK: Siepak, 1890; (por. ap. siepak "kat, opravca, zbir, łapacz", siepać się "targać, szarpać się", BN)
SIKORA : Sikora, 1742; 1900; (por. ap. sikora "1. ptak wróblowaty, 2. dziewczyna ,koza", BN)
SIKORCZAK: Sikorczak, 1743; por. SIKORA
SINIIEC: Sininiec, 1658; (podstawa niejasna)
SIODLARZ: Siodlarz, 1661; (por. ap. siodlarz "rzemieślnik wyrabiający siodła", BS)
SIUPA: Siupa, 1691; (por. ap. siupać "siedzieć", SW)
SIWEK: Siwek, 1785; (por. ap. siwy "białoszary, niebieskofioletowy", por. też ap. siwek, R)
SIWIEC: Siwiec, 1794, K; 1914; (por. ap. siwiec "człowiek oswiały" BS)
SKALSKI: Skalski, 1729; (por. n. m. Skąła, Mstko, pow. olkuski, BS)
SKOWRON: Skowron, 1726, 1926; por. SKOWRONEK
SKOWRONEK: Skowronek, 1657; 1710, K; (por. ap. skowronek)
SKUROZIŃSKI: Skurozińska (f), 1774; (podstawa niejasna)
SKUZA: Skuza, 1890; (por. ap. skuza "skąpiec, sknera, kutwa", SW)
SLAGOR: Słagor, 1680; (podstawa niemiecka)
SLAGORCZYK: Słagorczyk, 1675; por. SLAGOR
SŁOWIK: Słowik, 1918; (por. ap. słowik)
SMALEC: Smalec, 1673; 1890; (por. ap. smalec)
SMALICEK: Smolicek, 1696; por SMALEC
SMAZA: Smaza, 1655, K; (podstawa niejasna, może ap. zmaza?)
SMAZIK: Smazik, 1673; 1890; por. SMAZA
SMOLIKOWSKI: Smolikowski, 1762; (por. n. m. Smoliki, cz. Kęt, WUN)
SOBAŁCZYK: Sobalczyk, 1767; (por. im. Sebastian, gw. zdr. Sobek, BN)
SOBIESZCZAŃSKI: Sobieszczański, 1760; (por. n. m. Sobieszczany, wś., WUN)
SOBOLAK: Sobolak, 1779; (por. ap. soból)
STYŁA: Styła, 1665; Styła vulgo Kotuś, Styła vulgo Bylica, 1767; (podstawa niejasna)
SUCHEK: Suhek, 1914; (por. ap. suchy)
SUCHOCKI, 1739; (POR. N. M. Sucha, wś. Sucha Beskidzka, mst., woj. bielskie, WUN)
SUMERA, 1706; (por. ap. sumer "chleb", SW)
SUPICHA: Supicha, 1669; (podstawa niejasna)
SUTOR(łac): Szczur Sutor, 1784; (por. łac. sutor "szewc, łotacz", BS)
SWOBODA: Swoboda, 1795; Swoboda Popinator, 1802; (por. ap. swoboda, R)
SYREK: Syrek, 1755, K; (por. ap. ser, gw. syr, zdr. serek, syrek, BS)
SZAFRAN: Szafran, 1914; (por. ap. szafran "roślina z rodziny kosaćcowatych", BN)
SZAFRĄNSKI: Szafrąński, 1772; (por. n. m. Szafrany, WUN)
SZALA: Szala, 1680; (por. im. Salomon, por. też ap. szala, BA)
SZAREK: Szarek, 1801; (por. ap. szarek "chłystek, obszarpaniec, chudzina", szary, ciemnosiwym, popielaty, BN)
SZCZEPANIAK: Szczepaniak, 1890; (por. im. Szczepan)
SZCZEPEK: Szczeppek, 1662; (por. im. Szczepan)
SZCZERBA: Szczerbina (f), 1762; (por. ap. szczerba)
SZCZERBOWSKI: Szczerbowski, 1890; (por. n. m. Szczerbowa, wś.)
SZCZERZYK: Szczerzyk, 1763; (por. ap. szczery, szczerzyć, BS)
SZCZUR: Szczur, 1709; Szczur Sutor, 1784; 1926; (por. ap. szczur)
SZCZURCZYK: Szczurczyk, 1683; por. SZCZUR
SZCZUREK: Szczurek, 1664; por. SZCZUR
SZCZUROWICZ: Szczurowicz, 1658; por. SZCZUR

SZCZUROWSKI: Szczurowski, 1664; (por. n. m. Szczurowa, Szczurów, ws.)
SZCZURZYK: Szczurzyk, 1661; Scurzyk, 1664; por. SZCZUR
SZCZYGIEL: Szcztgieł, 1796; (por. ap. szczygieł)
SZCZTPIŁO: Koczur vulgo Szczypló, 1763; Szczypló, 1772; (por. ap. szczypać)
SZCZYPTA: Szczypta, 1725; 1755, K; (por. ap. szczypta “ździebło, kruszyna, odrobina”, BN)
SZKOT: Szkot, 1727; (por. n. wł. Szkot)
SZOPA: Szopa, 1710; (por. ap. szopa “obora”, BS)
SZWED: Szwed, 1681; (por. n. wł. Szwed)
SZYMCZAK: Szymczak, 1670; (por. im. Szymon, zdr. Szymek)
SZYMONEK: Szymonek, 1659; 1900; (por. im. Szymon, Szyman)
SZYMONIC(Z): Szymonic, 1664; (por. im. Szymon)
SZYMOŃCZYK: Szymończyk, 1676; por. SZYMONIK

Ś

ŚCIGALSKI: Ścigalski, 1890; (por. ap. ścigać (się))
ŚLIWA: Śliwa, 1875; (por. ap. śliwa)
ŚMIETANKA: Śmietanka, 1655; (por. ap. śmietana, zdr. śmietanka)
ŚWIĄTEK: Świątek, 1676; Świątek, 1684; Szwiątek, 1765; Świątek, 1926; (por. ap. świątek
“1. osoba święta, święty, 2. obraz świętego, figura świętego”, por. też im. Świętosław, BN)
ŚWIĘTOWICZ: Świętowicz, 1666; (por. ap. świętować)

T

TABORSKI: Taborski, 1914; (por. n. m. Tabor, WUN)
TALAGA: Talaga, 1914; (por. ap. talaga “stara bryczka”, BN)
TARABUŁA: Tarabuła, 1926, (podstawa niejasna)
TARGOSZ: Targosz, 1757; 1808, K; 1926; (por. ap. targać “rwać, szarpać”, por. też ap. targ
“rynek, jarmark”, R)
TARKOCIK: Tarkoczyk, 1673; por. TARKOTA
TARKOCIK: Tarkocik, 1675; por. TARKOTA
TARKOTA: Tarkota, 1675; (por. ap. tarkot “tarkotanie, trajkot, turkot, gwar, wrzawa, zgiełk”,
SW)
TEXTOR (łac): Textor, 1742; Kierpiec Textor, 1803, K; (por. łac. textor “tkacz, sukienik”,
BS), por. KIERPIEC
TERNOWSKI: Ternowski, 1660; (podstawa niejasna, por. n. m. Ternawiec?)
TOMASZCZYK: Tomaszczyk, 1801; (por. im. Tomasz)
TORBACZEK: Torbaczek, 1655; (por. ap. torba, torbacz)
TREBUNIAK: Trebuniak, 1914; (por. im. Trzebiesław, Trzebiemysł, BN)
TRYLUSIK: Trylusik, 1654; (por. ap. trel, trył, trylić “1. mówić, śpiewać na inną nutę, dowo-
dzić inaczej, 2. gadać dużo, robić plotki”, SW)
TRZASK: Trzask, 1696; 1926; (por. ap. trzask “drzazg”, BS)
TULIŃSKI: Tuliński, 1678; (por. ? n. m. Tulice, wś. WUN)
TURAŁA: Turała, 1720; 1900; (por. ap. tur, por. też ap. turać “turlać”, R)
TUREK: Turek, 1914; (por. ap. tur. turek, BS)
TUSZEWSKI: Tuszewski, 1716; (por. n. m. Tuszewo, wś. ,WUN)
TUSZYŃSKI: Tusiński, 1669; Tuszyński, 1803; (por. n. m. Tuszyn, mstko, pow. łódzki, BN)
TWARÓG: Twaróg, 1679; Twaróg vulgo Banduła, 1760; 1918; (por. ap. twaróg, BS)
TWAROŻEK: Twarożek, 1663; Twarosek, 1692; por. TWARÓG
TYRALIK: Tyralik, 1890; por. TYRAŁA
TYRAŁA: Tyrała, 1914; (por. ap. tyrać “1. poniewierać, 2. psuć, niszczyć, 3. trwonić, 4. po-
miatać kimś”, BN)

U

URBAŃCZYK: Urbańczyk, 1706; (por. im. Urban)
 URBAŃSKI: Urbański, 1710; (por. n. m. Urban, Urbany, wS., WUN)

W

WACŁAWIK: Wacławik Textor, 1742, K; Wacławik, 1811, K; (por. im. Wacław)
 WADOWICKI: Wadowicki, 1789; (por. n. m. Wadowice, WUN)
 WALASEK: Walasek, 1669; (por. im. Walenty, BS)
 WALERAK: Walerak, 1918; (por. im. Walerian, Walery, BI)
 WANDA, WĘDA: Wanda, 1914; Węda, 1926; (por. im. Wanda)
 WARMUZ: Warmuz, 1926; (por. ap. warmuz "potrawa góralska", BN)
 WAWER: Wawer, 1914; (por. (?)im. Wawrzyniec, por. też n. m. Wawer, WUN)
 WAWRO: Wawro, 1918; (por. im. Wawrzyniec)
 WAWRZYN: Wawrzyn, 1708; (por. ap. wawrzyn), por. też WAWRZYNIEC
 WAWRZYNIEC: Wawrzyniec, 1697; (por. im. Wawrzyniec, BS)
 WAWRZYŃCZAK: Wawrzyńczak, 1715; por. WAWRZYNIEC
 WAWRZYNIEC: Wawrzyniec, 1697; (por. im. Wawrzyniec, BS)
 WAWRZYŃCZAK: Wawrzyńczak, 1715; por. WAWRZYNIEC
 WĄDRZYK: Wądrzyk, 1914; (podstawa niejasna)
 WĄTROBA: Wątroba, 1663; 1926; (por. ap. wątroba)
 WĄTROBIK: Wątrobik, 1654; 1742; por. WĄTROBA
 WCISŁO: Wcisło, 1661, 1926; (por. ap. wcisnąć, BS)
 WCIŚLAC(Z)EK: Wciślaczek, 1684; por. WCISŁO
 WCIŚLIK: Wciślik, 1657; por. WCISŁO
 WATON: Weton, 1751; (podstawa niejasna)
 WĘDA: por. WANDA
 WIATER: Wiater, 1683; (por. ap. wiatr)
 WIDER: Wider, 1680; 1926; (podstawa niemiecka)
 WIDLARCZYK: Widlarczyk, 1747; por. WIDLARZ
 WIDLARZ: Widlarz, 1730; 1926; (por. ap. widły)
 WIECZOREK: Wieczorek, 1890; (por. ap. wieczór, zdr. wieczorek; por. też ap. wieczorek "nietoperz", BN)
 WIEJSKI: Wiejski, 1783; Wiejski vulgo Saydak, 1749; (por. n. m. Wieś, np. Nowa Wieś, Stara Wieś, WUN)
 WILC(Z)AK: Wilcak, 1661; por. WILK
 WILCZYŃSKI: Wilczyński, 1716; (por. n. m. Wilczyn, wS., WUN)
 WILK: Wilk, 1720; (por. ap. wilk)
 WISŁOCKI: Wisłocki, 1657; (por. n. m. Wisłok Wielki, wS., pow. sanocki, BS)
 WŁODARCZYK: Włodarczyk, 1772; (por. ap. włodarz "1. zwiernik, 2. karbowy, gumien-ny, 3. wójt wiejski", BN)
 WOJASZKIEWICZ: Wojaszkiewicz, 1797; (por. im. Wojciech)
 WOJTAK: Wojtak, 1926; (por. im. Wojciech, zdr. Wojtek)
 WOJTALA: Wojtala, 1684; Wojtala, 1918; (por. im. Wojciech)
 WOJTALKOWIC(Z): Wojtalkowicz, 1671; por. WOJTALA
 WOLAS: Wolas, 1926; (por. ap. wole)
 WOLNIAK: Wolniak, 1669; por. WOŹNIAK
 WOŹNIAK: Woźniak, 1655; Woźniak vulgo Adamczyk, 1759; 1926; por. WOŹNY
 WOŹNY: Woźny, 1707; (por. ap. woźny "sługa sądowy", BN)
 WÓJCIK: Wójcik, 1664; Wójcik, 1741, K; 1926; (por. ap. wójt, BS)
 WRÓBEL: Wróbel, 1914; (por. ap. wróbel)

WRÓBLEWSKI: Wróblowski, 1800; (por. n. m. Wróblów, WUN)
WYDRA: Wydrzyna (f), 1728; (por. ap. wydra "1. brodawka na twarzy, 2. zwierzę drapieżne z rodziny kun", BN)
WYMYŚŁO: Wymysło, 1900; (por. ap. wymysł)
WYROBISZ: Wyrobisz, 1787; (por. ap. wyrobić)
WYWIJACZ: Wywijacz, 1716 (por. ap. wywijacz "1. ten, co zwykle wywija albo co wywinął, 2. ten, co się wywinął, wyłgus, wykpis", SW)

Z

ZACINA: Zacina, 1659; (por. ap. zacinać)
ZAJĄC: Zając, 1662; Zając, 1662; Zając Ferrifaber, 1751; 1926; (por. ap. zając)
ZAJDA: Zajda, 1926; (por. ap. zająć, zajądę, R)
ZALEJSKI: Zalejski, 1787; (por. n. m. Zalesie, WUN)
ZASADZKI: Zasadzki, 1739; (por. n. m. Zasady, WUN)
ZAWIŁO: Zawilo, 1914; (por. ap. zawilo, zawiły)
ZAZOWSKI: Zazowski, 1745; (podstawa niejasna)
ZBYMASZEK: Zbymaczek, 1678; (podstawa niejasna)
ZĘBALIK: Zębalik, 1691; (por. ap. ząb)
ZIELASKOWIC(Z): Zielaskowic Organarius, 1719; (por. ap. żelasko, gw. zielasko)
ZGRZEBKA: Zgrzebka, 1708, K; (por. ap.zgrzebie "krótkie włókna pozostające przy czesaniu przędzy pomiędzy zębami szczotki, wyczeski lnu, konopi, 2. zgrzebywać- grzebać do kupy", SW)
ZŁY MACIEK: Zły Maciek, 1699; (por. ap. zły+ im. Maciej, zdr. Maciek)
ZUBISKI: Zubiski, 1672; (por. słow. ap. zub "ząb", BN)

Ż

ŻACZEK: Żaczek, 1689; por. ŻAK
ŻAK: Żak, 1660; Żak Mercator, 1803; 1914; (por. ap. żak "uczeń szkolny , bakalarz, kleryk, rybałt",BS)
ŻAKOWSKI: Żakowski,1753; (por. n. m. Żakowo, Żaków), por. też ŻAK
ŻAREK: Żarek, 1718; (por. ap. żar "ogień, upał, R)
ŻUREK: Żurek, 1663; 1926; (por. ap. żur "polewka z kwaśnicy i owsianej mąki", BS)
ŻURKOWICZ: Żurkowicz, 1708; por. ŻUREK
ŻYDEK: Żydek, 1756; (por. n. wł. Żyd)

Wykaz skrótów

Opracowania

BE - Brückner A., Słownik etymologiczny języka polskiego, Warszawa 1970
BI - Bubak J., Księga naszych imion, Wrocław 1993
BN -Bubak J., Nazwiska ludności dawnego starostwa Nowotarskiego, cz. I- II,
BS -Bubak J.,Słownik nazw osobowych i elementów identyfikacyjnych Sądecczyzny XV -XVII w. Imiona, nazwiska, przezwiska, cz. I A - M, cz. II N - Ż, Kraków 1992
G - Wielka Ilustrowana Encyklopedia Powszechna Wydawnictwa „Gutenberg” t. I -XVIIIw. Kraków [1929-1932]
L -Linde S. B., Słownik języka polskiego , t.I -VI, Warszawa 1951
ORG- Orgelbrand S., Encyklopedia powszechna, Warszawa 1883
PI -Poprek J., Ippoldt J., Wielki słownik niemiecko-polski, t. I A-K, t. II

L-Z, Warszawa 1972

R - Rymut K., Nazwiska Polaków, Wrocław 1991

SG - Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowjańskich, t. I-XV, Warszawa 1880-1902

Sł - Słownik łacińsko-polski, oprac. K. Kumaniecki, Warszawa 1990

SW - Karłowicz J., Krtński A., Niedźwiedzki W., Słownik języka polskiego, t. I-VIII, Warszawa 1900-1927

SP - Słownik polszczyzny XVI wieku, t. I-XVII, Wrocław 1966-1987

STP - Słownik staropolski, red. S. Urbańczyk, t. I-IX, Wrocław 1953-1987

UN - Urzędowe nazwy miejscowości i obiektów fizjograficznych. Powiat wadowicki, red. W. Taszyński, Warszawa 1964

WUN - Wykaz urzędowych nazw miejscowości w Polsce, t. I-III, Warszawa 1981

Skrót nazwy miejscowości

K- Kaczyna

Inne

ap. -apelativum, apelatyw

cz.- część

dawn.- dawniej, dawniejszy

f.- feminium

gm.- gmina

gw.- gwarowy

n.- nazwa

n.etn.- nazwa etniczna

niem.- niemiecki

n.m- nazwa miejscowa

n.nar.- nazwa narodowości

n.os.- nazwa osobowa

n.ter.- nazwa terenowa

n.wł.- nazwa własna

pol.- polski

por.- porównaj

pow.- powiat

przedm.- przedmieście

przen.- przenośnie

ps.- przysiółek

ros.- rosyjski

słow.- słowacki

stp.- staropolski

węg.- węgierski

wsch.- wschodni

woj.- województwo

ws.- wieś

zdr.- zdrobnienie

znacz.- znaczenie

*

Ewa Widlarz – absolwentka polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, mieszkanka Choczni.